

Mateřská škola Sněženska, Frýdek-Místek, Josefa Lady 1790

IČO 60046082

**Školní vzdělávací program
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

„Poznáváme svět“

Mateřská škola Sněženska, J. Lady 1790 Frýdek - Místek

**2. aktualizace Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Poznáváme svět“
č.j.: 38/S-2011-vn platná od 01.09.2017**

Obsah školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Poznáváme svět“

Identifikační údaje.....	str. 3
Charakteristika školy.....	str. 4
Charakteristika jednotlivých zařízení.....	str. 6
Podmínky vzdělávání.....	str. 7
Organizace vzdělávání.....	str. 13
Charakteristika ŠVP „Poznááme svět“	str. 15
Vzdělávací obsah.....	str. 20
Autoevaluace školy.....	str. 47

Příloha č.1 - Koncept výchovy dětí mladších tří let

platná od 01.01.2015

Příloha č. 2 - Minimální preventivní program

platná od 01.09.2015

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „POZNÁVÁME SVĚT“

Předkladatel

Mateřská škola Sněženska Frýdek-Místek, Josefa Lady 1790

Sídlo a adresa školy

Josefa Lady 1790, 738 02 Frýdek-Místek

Tel.: 776 628 648

e-mail: snezenkams@seznam.cz

Internetové stránky: www.mssnezenka.cz

IČO: 60046082

Ředitelka školy

Irena Rusková

Zástupkyně ředitelky – statutárního orgánu

Bc. Bohdana Jurášková

Odloučená pracoviště

Sv.Čecha 170, 738 02 Frýdek-Místek

Tel.: 775 919 041

e-mail: snezenkamssvc@seznam.cz

Zástupkyně ředitelky pro odloučené pracoviště: Bc. Lenka Václavíková

8.pěšího pluku 821, 738 02 Frýdek-Místek

Tel.: 776 628 426

e-mail: snezenkams8pp@seznam.cz

Zástupkyně ředitelky pro odloučené pracoviště: Bc. Radana Kempová

Zřizovatel

Statutární město Frýdek-Místek

Radniční 1148

738 22 Frýdek-Místek

Tel.: 558 609 111

Zpracovatelé

Bc.Olga Červenková, Bc. Bohdana Jurášková, Irena Rusková, Bc. Lenka Václavíková

2. aktualizace Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Poznáváme svět“ byla provedena na základě evaluace. Dokument je platný od 01.09.2017

Prvotní dokument byl projednán na pedagogické radě dne 06.10.2011

Č.j.: 38/S-2011-vn

Z historie školy

Mateřská škola byla vystavěna ze státních prostředků a její první oficiální název byl:

Mateřská škola Riviera 1, Frýdek-Místek

Slavnostní otevření proběhlo:	15.05.1966
Provoz byl zahájen:	16.05.1966
Počet zapsaných dětí:	135
První ředitelkou byla	Eliška Neničková

V průběhu let řídily školu tyto ředitelky:

Drahomíra Bártová	01.09.1971 – 31.08.1982
Květuše Kubínská	01.09.1982 – 30.06.1991
Irena Rusková	01.07.1991 – dosud

Mateřská škola byla od počátku čtyřtřídní s celodenním provozem, vlastní kuchyní a prádelnou. O toto zázemí se dělila s jeslemi, jejichž provoz byl zahájen shodně s provozem mateřské školy ve druhé budově společného areálu.

Zřizovatel

K 01.01.1994 zřídilo Městské zastupitelstvo ve Frýdku-Místku mateřskou školu podle zákona č. 576/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky, jako příspěvkovou organizaci.

Současný název organizace je:

Mateřská škola Sněženska Frýdek-Místek, Josefa Lady 1790

Sídlo: Josefa Lady 1790, 738 01 Frýdek-Místek

- J. Lady 1790

Budova mateřské školy byla kompletně zrekonstruována v rámci projektu Úspory energie školních budov v roce 2011. V roce 2013 v rámci nadačního programu NADACE ČEZ byla realizována rekonstrukce školní zahrady v projektu pod názvem „Pohyb – cesta ke zdravému životnímu stylu“. Kuchyně je rovněž po rekonstrukci. V provozu jsou čtyři třídy.

K 01.01.2003 byla organizace rozšířena o odloučená pracoviště:

- Sv.Čecha 170, 738 02 Frýdek-Místek

Původní název mateřské školy byl Jesle – mateřská škola č. 2, ul. Sv.Čecha 170, Místek, sídliště Bezručova. Provoz byl zahájen 14.května 1969. Mateřská škola byla od počátku vybavena vlastní kuchyní a prádelnou – o toto zázemí se dělila s jeslemi. V roce 1983 byly jesle zrušeny a vznikla tak pětitřídní mateřská škola se 125 dětmi. V roce 1985 se s pomocí dřevařských závodů začala v přízemí místo jedné třídy budovat sauna pro děti. V roce 1986 byla sauna s úspěchem dokončena. Z odpadového materiálu vznikl na školní zahradě svah vhodný pro zimní radovánky dětí. Druhá část této třídy slouží jako tělocvična. Budova prošla celkovou rekonstrukcí, která obsahovala opravu střechy, výměnu oken a zateplení. Celková rekonstrukce byla dokončena v roce 2010.

Josefa Lady 1790, 738 02 Frýdek-Místek

Mateřská škola se nachází v klidné zazeleněné místní části Riviera na vzdušné čáře mezi kinem Petra Bezruče a Okresním ředitelstvím PČR. Dojezd autem je možný na parkoviště za restaurací Šatlava na ul. Zd.Štěpánka, autobusové spojení – zastávky U Ještěra nebo Riviera točna, případně Beskydská. Okolí mateřské školy nabízí nespočet možností k vycházkám a pohybovým aktivitám dětí. V blízkosti jsou dva parky s vybavením pro dětské pohybové hry, dvě moderní dětská hřiště a příjemné jsou pro děti vycházky k řece Ostravici, která je nedaleko. Za příznivého počasí je plně využívána zahrada mateřské školy.

Budova je jednopatrová a má čtyři třídy s celodenním provozem. Třídy jsou barevné, vzdušné, mají dvě části – třídu a hernu. Obě části jsou vybaveny tak, aby zde děti našly dostatek místa pro hru, možnost pohybového vyžití s nabídkou dostatečného množství tělocvičného nářadí a náčiní. Vybudovaná centra – koutky nabízí možnost pracovat ve skupinkách a samozřejmě zde děti mají místo pro individuální činnosti. Veškeré prostory školy zdobí práce našich dětí. Mateřská škola tvoří již tradiční součást místní části města – prostředí, ve kterém žije, rozvíjí se, učí a seberealizuje.

Součástí školy je školní kuchyně po rekonstrukci a prádelna. V srpnu 2011 prošla škola celkovou rekonstrukcí, která obsahovala opravu a zateplení střechy, výměnu oken a zateplení pláště budovy.

Sv.Čecha 170, 738 02 Frýdek-Místek

Mateřská škola stojí bezprostředně za obchodním domem PRIOR (objekt Ještěr). Dostupnost autem je možná přímo před budovu mateřské školy z ulice Palackého nebo lze použít parkoviště u Ještěra. Nejbližší zastávka je U Ještěra.

Okolí mateřské školy je téměř shodné s mateřskou školou na ul. J.Lady, protože obě zařízení jsou od sebe vzdálena asi pět minut klidnou chůzí. Zahrada je krásně zastíněná, s umělým svahem a nově vybudovaným dopravním hřištěm.

Mateřská škola je jednopatrová, čtyřtřídní s celodenním provozem. Třídy jsou velké, slunné a vzdušné. Všechny třídy jsou vybaveny novým nábytkem vhodným pro děti předškolního věku, který umožňuje uspořádání prostoru ve třídách i hernách podle současných potřeb a trendů. Každá třída má vlastní sociální zařízení.

V mateřské škole je zbudovaná finská sauna dimenzovaná pro děti. Pravidelně se v ní sanují děti všech našich zařízení a využívají ji i ostatní zájemci z řad jiných mateřských nebo základních škol. Na saunu navazuje tělocvična, kterou děti také využívají a odpoledne ji pronajímáme soukromým subjektům.

Součástí je nově zrekonstruovaná školní kuchyně a prádelna.

8. pěšího pluku 821, 738 02 Frýdek-Místek

Mateřská škola je v centru místecké části naproti parkoviště u polikliniky. Od okolních komunikací je dostatečně chráněna zelení, má velkou zahradu s umělým svahem. Dostupnost autem je možná z parkoviště u polikliniky nebo ze zadní části objektu po ulici Riegrova a K.H.Máchy. Nejbližší zastávky autobusu jsou u polikliniky nebo na starém autobusovém nádraží.

V bezprostředním okolí je řeka Ostravice a sady Bedřicha Smetany, které jsou vhodné k vycházkám v každém ročním období.

Mateřská škola je jednopatrová, čtyřtřídní s celodenním provozem. Mateřská škola má kuchyni po rekonstrukci a prádelnu.

V srpnu 2012 byla dokončena celková rekonstrukce budovy – výměna oken a zateplení pláště.

Materiální a technické

Provoz mateřské školy (pokud nebude uvedeno konkrétně, jsou tímto míněna všechna tři pracoviště) je zajišťován příspěvkem na provoz od zřizovatele, příjmem z úplaty za předškolní vzdělávání od zákonných zástupců dětí a příjmem sponzorských darů. Vedení mateřské školy vyvíjí snahu o obnovu a doplňování hraček a učebních pomůcek stejně jako vybavení mateřské školy. Ve vybavení tříd je dostatek hraček i pomůcek pro danou věkovou skupinu. Hračky, hry a ostatní materiál je dětem volně přístupný a děti jsou vedeny k průběžnému uklizení hraček po ukončení činnosti nebo hry. Třídy se postupně vybavují moderním, variabilním nábytkem.

Nábytek, lůžka, tělocvičné nářadí i sociální zařízení odpovídají počtu dětí, jsou nezávadné a bezpečné. V interiéru mateřských škol jsou prezentovány dětské práce.

Všechna tři zařízení mají školní zahrady vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozvíjet pohybové aktivity.

Všechna pracoviště jsou připojena k internetové síti, ke které má přístup každý ze zaměstnanců. Vedení jednotlivých pracovišť, každá školní jídelna i hospodářka mají svůj PC. Učitelky využívají PC s tiskárnou pro účely přípravy na vzdělávací práci.

Podle potřeby je doplňována učitelská knihovna o nejnovější metodické materiály. Pro práci pedagogů i vlastní práci s dětmi jsou dále k dispozici kopírovací stroje, magnetofony, CD přehrávače, televize a videa.

Hygienické podmínky

Každá třída mateřské školy má svou šatnu s odpovídajícím počtem míst pro děti. Prostory pro denní pobyt dětí jsou světlé, dobře větratelné a proti přímému slunečnímu svitu jsou okna opatřena žaluziemi. Výška stolů a židlí odpovídá vyhlášce č. 410/2005 Sb. a její novelizace vyhlášce č. 343/2009 Sb.

Elektroinstalace včetně osvětlení na všech pracovištích je po rekonstrukci a odpovídá tudíž hygienickým normám. Ke každé třídě mateřské školy patří vlastní sociální zařízení o dostatečné kapacitě. Voda, kterou se děti myjí je pitná, z centrálního městského vodovodu a její teplota je nastavována mixovací baterií. Teplo je do objektů dodáváno rovněž centrálně dálkovým teplovodem, jednotlivé radiátory jsou opatřeny termoregulačními ventily. Vzrostlou a hustou zelení jsou mateřské školy chráněny před hlukem a prachem z komunikací.

Stravování a životospráva

Mateřská škola má na všech pracovištích vlastní školní kuchyně, které připravují dětem i zaměstnancům denně čerstvou stravu. Všechny kuchyně odpovídají platným normám a moderním trendům, jsou po rekonstrukci.

Za vyváženou a plnohodnotnou skladbu jídelníčku, kvalitu surovin i vydávané stravy, správné technologické postupy při skladování surovin, přípravě jídel, nápojů a jejich vydávání jsou odpovědný týmy kuchařek společně s vedoucími školních jídelen.

V průběhu celého dne je dětem zajištěn dostatečný pitný režim včetně čajů, šťáv i čisté pitné vody.

Kromě běžných - přesnídávky, oběda a svačiny – mají velmi brzy přichozí děti ihned po příchodu k dispozici teplý čaj a něco malého k snídani (chléb s máslem, cereálie, křehký chléb) mají-li chuť. Zákonným zástupcům těchto dětí nebráníme, aby si dítě přineslo snídani s sebou. Každý den je na jídelníčku ovoce i syrová zelenina. Je dodržováno maximálně tříhodinové rozmezí mezi jídly a děti mají k jídlu dostatek času.

Děti nejsou do jídla nuceny, respektujeme požadavky rodičů, ale zároveň se snažíme, aby děti našly postupně chuť ke všem složkám potravy. Jen tak bude jejich výživa pestrá a plnohodnotná. Plně respektujeme oprávněné požadavky zákonných zástupců na výživové zvláštnosti dětí, které jsou způsobeny alergiemi a nesnášenlivostí některých potravin. Vytváření povědomí o zdravém životním stylu u dětí podporují i sami pedagogové svým vlastním příkladem.

Psychohygienu

V mateřské škole je stanoven pravidelný denní režim, který však nikoho nesvazuje a umožňuje pedagogům organizovat činnosti podle aktuálních potřeb a situací. Umožňujeme rovněž zákonným zástupcům dětí dohodnout se s pedagogy na jejich výjimečných požadavcích. Pokud to dovolí počasí a stav ovzduší jsou děti každý den venku na vycházce v okolí nebo na školní zahradě a to jak v dopoledních tak odpoledních hodinách. Každodenní pohybové aktivity jsou dodržovány.

Odpolední spánek není dětem nucen, pokud dítě nemůže spát, má možnost pouze odpočívat na lehátku případně si hraje nebo tvoří ve třídě. Děti v roce před nástupem školní docházky od druhého pololetí školního roku po obědě pouze relaxují. Po relaxaci jsou jim nabízeny klidové aktivity a vzniká prostor pro individuální práci s dětmi. Pokud i tyto děti mají potřebu spánku, je jim umožněn.

Nově přichodící děti a jejich zákonní zástupci mají možnost individuálního adaptačního režimu, takového na jakém se s pedagogy dohodnou.

Děti jsou zatěžovány přiměřeně, rovnoměrně a mají možnost relaxovat kdykoliv.

Psychosociální podmínky

Na prostředí, ve kterém se děti mohou cítit spokojeně, jistě a bezpečně se podílí všichni zaměstnanci mateřské školy bezvýhradně.

Ke všem dětem je přístupováno stejně, mají stejná práva, stejné podmínky pro pobyt v mateřské škole i právo na stejné zacházení s nimi. Mají však i stejné povinnosti vyplývající z požadavků na vzájemné chování k ostatním dětem, dospělým a na veřejnosti. Osobní volnost a svoboda je respektována v rámci norem chování, které odpovídají dětem předškolního věku.

Děti jsou vedeny k aktivní spolupráci mezi sebou, s pedagogy i ostatními zaměstnanci mateřské školy při všech činnostech. Naší snahou je vytvořit základy prosociálních vztahů – kamarádství, důvěry a upřímnosti, jako prevenci projevů vzájemné nesnášenlivosti, nadřazenosti a šikany viz. příloha ŠVP Minimální preventivní program.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., v platném znění, a v souladu se vzdělávacími potřebami konkrétního dítěte a požadavky zákonného zástupce. V případě doporučení poradenského zařízení zřizuje mateřská škola funkci asistenta pedagoga.

Individuální vzdělávací plán dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán se zpracovávána základě doporučení školského poradenského zařízení nebo zákonného zástupce dítěte, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby dítěte.

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitelka školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem dítěte.

V individuálním vzdělávacím plánu jsou uvedeny informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem vzdělávání dítěte.

Individuální vzdělávací plán je doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci s mateřskou školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci dítěte a mateřské škole poradenskou podporu.

Podpůrná opatření

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje učitelka mateřské školy plán pedagogické podpory dítěti.

Plán pedagogické podpory zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Plán pedagogické podpory je učitelkou průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Nadané děti

U dětí nadaných spolupracuje mateřská škola se školským poradenským zařízením, dítěti jsou vytvářeny podmínky k jeho dalšímu rozvoji, na návrh školského poradenského zařízení se vypracovává individuální vzdělávací plán nebo plán pedagogické podpory. S dítětem se pracuje individuálně nad rámec běžného vzdělávání, aby bylo nadání dále rozvíjeno a zároveň byla dítěti poskytnuta nezbytná opora.

Organizace chodu školy

Mateřská škola má na třech pracovištích celkem dvanáct tříd. V jednotlivých třídách se organizace dne řídí denním řádem, který je pružný, učitelka ho přizpůsobuje individuálním požadavkům (možnostem) dětí, plánovaným činnostem a záměrům dne.

Denní řád

- 06:00 – 09:00 - scházení dětí
 - rozhovory s rodiči
 - volná hra
 - individuální práce s dětmi
 - denní cvičení a hygiena
 - příprava a podávání přesnídávky
- 09:00 – 09:40 - činnosti řízené pedagogem
- 09:40 – 11:30 - hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt venku
- 11:30 – 12:30 - hygiena, příprava na oběd, oběd
- 12:30 – 14:10 - příprava na odpočinek, odpočinek
 - od 13:15 – klidové činnosti dětí, které nespí
- 14:10 – 14:30 - vstávání, hygiena, odpolední svačinka
- 14:30 – 16:30 - odpolední činnosti (pokud to počasí dovolí na zahradě)
 - individuální práce s dětmi

- rozhovory s rodiči, volný vstup rodičů do třídy
- rozcházení dětí domů

Třídy jsou naplňovány do maximálního počtu 28 dětí. Materiální podmínky pro realizaci činností jsou vyhovující. Učitelky plánují svou práci tak, aby vyhovovaly individuálním vzdělávacím potřebám dětí a možnostem daných jejich věkem. Na jednotlivých třídách jsou tvořeny třídní vzdělávací programy, které vychází ze školního vzdělávacího programu.

Práce s dětmi probíhá ve skupinových a frontálních činnostech, ve skupinách malých i větších a prostor je i pro práci individuální.

Do denního režimu zařazuje učitelka pohybová cvičení včetně preventivních cviků, děti mají možnost výběru zařadit se do spontánních nebo řízených aktivit, které nejsou od sebe striktně oddělovány.

Při práci s dětmi respektuje učitelka osobní psychomotorické tempo, podřizuje tomu organizaci činností a využívá nápadů dětí na další aktivity. Učitelka provádí plánování činností na základě vypořádaných potřeb a zájmů dětí. V případě potřeby je dětem umožněno využít klidového zázemí.

Organizace dne je pouze orientační a přihlíží se zejména na dostatečnou dobu pobytu venku a na dodržování tříhodinového intervalu mezi jídly.

Řízení mateřské školy

Mateřská škola má zpracovaný organizační řád a všichni zaměstnanci mají svá práva, povinnosti a úkoly vymezeny pracovními náplněmi. Pracovníci mateřské školy jsou různou mírou zapojováni do řízení mateřské školy a mohou kdykoliv svobodně vyslovit svůj názor a požadavek.

Vnitřní informační systém je zajištěn internetovým a telefonickým spojením mezi jednotlivými pracovišti a systémem oběžníků.

Práci zaměstnanců vyhodnocují na jednotlivých pracovištích zástupkyně odloučených pracovišť a vedoucí školní jídelny a své závěry konzultují s ředitelkou a zástupkyní ředitelky. Zaměstnanci jsou pozitivně motivováni a vedeni ke spolupráci.

Při řídicí činnosti je využíváno výsledků kontrol a evaluací a jsou výchozí informací pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se 4., 7. a 6. základní školou ve Frýdku-Místku zejména v oblasti přípravy dětí pro vstup do základní školy. Spolupracuje s logopedem, Speciálním pedagogickým centrem v Ostravě, Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Frýdku-Místku, školním psychologem, atd. S mateřskou školou spolupracují i zákonní zástupci dětí.

Mateřská škola je v kontaktu se svým zřizovatelem - Magistrátem města Frýdku-Místku.

Školní vzdělávací program zpracovává ředitelka mateřské školy ve spolupráci se zástupkyní a zástupkyněmi pro odloučená pracoviště. Připomínky a návrhy ostatních spolupracovníků jsou akceptovány.

Složení pedagogického sboru

V čele pedagogického sboru je ředitelka mateřské školy jako statutární orgán. Má jednu zástupkyni ředitelky, která je zástupcem statutárního orgánu. Obě sídlí na pracovišti J. Lady 1790.

Pracoviště Sv. Čecha 170 řídí zástupkyně ředitelky pro toto konkrétní odloučené pracoviště.

Pracoviště 8. pěšího pluku 821 řídí zástupkyně ředitelky pro toto konkrétní odloučené pracoviště.

Pedagogický sbor tvoří 21 kvalifikovaných pedagogických pracovníků z toho:

dosažené vzdělání: vysokoškolské	12 učitelek
středoškolské	9 učitelek

Pedagogové se zúčastňují dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zákonným zástupcům dětí se speciálními vzdělávacími potřebami doporučí vedení mateřské školy péči u příslušných odborníků a asistenta pedagoga.

Spolupráce a komunikace se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou zváni začátkem každého školního roku na společné zahajovací setkání, kde jsou informováni o organizaci školního roku, nákladech, které jsou spojeny s předškolním vzděláváním, případných organizačních nebo personálních změnách, připravovaných akcích, nabídkách doplňkových činností, atd. Zákonní zástupci se mohou dle svého zájmu účastnit programu mateřské školy. Je dán prostor k jejich návrhům, požadavkům, připomínkám. V průběhu roku se zákonní zástupci setkávají s pedagogy a vedením školy na základě potřeby individuálně na domluvených schůzkách a konzultacích a na tradičních společných akcích a setkáních.

Zásadně vycházíme z toho, aby komunikace s rodiči byla vedena

- v klidné atmosféře
- byl na ni dostatek klidu a času
- případné nedostatky dítěte ve zvládnutí situace, chování nebo jiné nepříjemné příhody budou zákonnému zástupci popsány, dítě nebude pedagogem zaškatulkováno a označeno bez popisu příhody. Jen tak je možné rozebrat s rodiči příčiny chování dítěte, jeho důsledky a souvislosti a společně jim předcházet
- podle pravidel slušného chování a respektování, která budou dodržovat jak pedagogové, tak zákonní zástupci
- snahou citlivě, jako odborníci na předškolní vzdělávání, zákonným zástupcům poradit a nabídnout jim pomoc

Adaptace dítěte na prostředí mateřské školy

Důležitou součástí podmínek vzdělávání je adaptace - proces přizpůsobování dítěte na určité podmínky a prostředí, které jsou pro něho nové: Reagovat na změny prostředí je proces normální, zdravý a pro daného jedince, který se ocitne v nových podmínkách proces potřebný. Úspěšnost adaptace závisí na kvalitě adaptability jedince, na jeho schopnosti jednat přizpůsobivě.

Nejzávažnější zvláštnost adaptace dítěte na prostředí mateřské školy spočívá v tom, že dítě sem vstupuje z výlučného prostředí rodiny, čímž své prostředí jako celek výrazně rozšiřuje. Prostor obou společenství se podstatně liší a přece se sobě podobají svými cíli. V obou současně by mělo být dítěti dobře a v obou by mělo vzkvétat.

Naše mateřská škola přijala koncepci osobnostně orientovaného předškolního vzdělávání, má vždy na paměti principy podporující zdraví nejen tělesné, ale i duševní, respektuje individuální a vývojové potřeby dítěte. Všichni zaměstnanci se snaží o to, aby v naší mateřské škole vládlo klima bezpečí a pohody a tím byl vytvořen první předpoklad zdárného průběhu adaptace dítěte.

Zákonné zástupce považujeme za oporu dobré adaptace tím, že se neomezují jen na počáteční pobyt s dítětem v mateřské škole, ale že například:

- účastní se různých činností dětí v mateřské škole podle jejího programu
- přidávají se jako doprovod na vycházkách, výletech, návštěvách kulturních akcí, atd.
- poskytují ráno dítěti dostatek času na všechny jeho úkony a úkoly, aby tím omezili ranní shon a vyloučili rozladění a rozmrzelost dítěte před cestou do mateřské školy

- předávají učitelce dítě osobně, sdělují jí, co se stalo od poslední návštěvy, čeho si všímat, jakou má dítě náladu, atd.
- pobudou s dítětem při hrách – např. je na to vhodný čas při odpoledním vyzvedávání dětí nebo po delší absenci
- plní dohodu s učitelkou v zájmu jednotného působení rodiny a mateřské školy

Učitelka je druhým zdrojem podpory klidného průběhu adaptace tím, že od prvního okamžiku:

- přistupuje ke každému dítěti s úctou a důvěrou jako k partnerovi
- poskytne každému dítěti bez výhrad individuálně porozumění a vcítění se
- klade na dítě takové požadavky, které je schopno zvládnout a vyhodnocuje, zda tomu tak je
- pomáhá dítěti při činnostech, které nezvládá nebo nezná
- navazuje s dítětem kladný osobní kontakt, protože dítěti pevnější vztah s učitelkou pomáhá
- je vstřícná k pobytu rodičů s dítětem v mateřské škole, individuálně s nimi komunikuje, pokud je to možné vyjde rodině vstříc ve sladění denní životosprávy a dalších potřeb mezi rodinou a mateřskou školou
- plní dohodu se zákonnými zástupci v zájmu jednotného působení mateřské školy a rodiny

Mateřská škola má na třech pracovištích celkem dvanáct tříd, které naplňuje maximálně do počtu 28 dětí. Do mateřské školy jsou přijímány zpravidla děti ve věku od 3 do 6 let. Třídy jsou převážně heterogenní. V případě potřeby integrujeme děti se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým zajistíme optimální podmínky k jejich rozvoji. Děti v roce před nástupem do základní školy zařazujeme pokud možno do homogenní skupiny, protože připravenosti dítěte na vstup do základní školy věnujeme maximální pozornost. Pokud tomu nebrání žádné provozní nebo organizační důvody, vyjdeme vstříc i požadavkům zákonných zástupců na umístění jejich dítěte do požadované třídy.

V pedagogickém působení zachováváme princip individuálních možností a potřeb dětí, vývojových specifík dětí, podporujeme jejich vlastní aktivitu, experimentování a svobodu rozhodování.

Výsledků se snažíme dosáhnout metodami prožitkového učení, kooperativního učení, činnostního učení, situačního učení a učení sociálního.

Přijímání dětí

Kritéria přijímacího řízení jsou stanovena ve vnitřní směrnici školy, termín, místo a dobu přijímacího řízení stanoví ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem – bývá převážně v měsíci květnu předcházejícího školního roku, pro který bude dítě do MŠ zapsáno.

O termínech zápisu je veřejnost informována prostřednictvím Zpravodaje, webových stránek MŠ a na informačních tabulích v MŠ.

Ředitelka MŠ informuje rodiče v zákonné lhůtě o přijetí dítěte „Rozhodnutím o přijetí dítěte do MŠ“

MŠ na ul. J. Lady 1790

Ředitelství MŠ, řídí ředitelka MŠ

4 třídy, kapacita 110 dětí

Součástí je **školní jídelna, vývařovna**, řídí vedoucí školní jídelny
kapacita 114 strážníků

MŠ Sv. Čecha 170

Odloučené pracoviště, řídí zástupkyně pro odloučené pracoviště

4 třídy, kapacita 112

Součástí je **školní jídelna, vývařovna**, řídí vedoucí školní jídelny
kapacita 120 strážníků

MŠ 8. Pěšího pluku 821

Odloučené pracoviště, řídí zástupkyně pro odloučené pracoviště

4 třídy, kapacita 100 dětí

Součástí je **školní jídelna, vývařovna**, řídí vedoucí školní jídelny
kapacita 300 strážníků

Organizace vzdělávání se dále řídí následujícími dokumenty:

Školním řádem

Ve školním řádu jsou vymezeny tyto oblasti:

- přijímání dětí do mateřské školy
- povinné předškolní vzdělávání
- vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- provoz mateřské školy
- zdravotní péče a bezpečnost dětí v mateřské škole
- úplata za předškolní vzdělávání
- stravování
- další práva a povinnosti zákonných zástupců

Provozním řádem

V provozním řádu jsou specifikovány tyto oblasti:

- informace o zařízení
- režimové požadavky

Provozním řádem sauny

Provozním řádem venkovních hracích ploch

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání naší mateřské školy (dále jen ŠVP) nese název „**Poznáváme svět**“ a je zpracován v souladu se záměry Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání vedeného pod č.j. 32 405/2004 – 22 - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Školní vzdělávací program je otevřený dokument, který umožňuje zohlednit a zapracovat do něj změny podmínek, organizace i další rozvoj mateřské školy.

Klade důraz na výběr nabízených činností, které podpoří rozvoj vlastností a schopností dítěte s perspektivou jejich využití v dalších etapách jeho života. Staví na dětském prožitku a podporuje činnostní učení.

Naším hlavním záměrem je:

- adaptovat dítěte v novém prostředí, maximálně spolupracovat s rodinou – prostředkem pro realizaci záměrů je možnost postupné adaptace za přítomnosti zákonných zástupců
- dbát o zdravý životní styl včetně realizace minimálního preventivního programu – pravidelné saunování, předplavecký výcvik, každodenní pohybová aktivita se zařazením průpravných cviků, pravidelný a dostatečný pobyt venku, vyvážená strava, víkendové pobyty v přírodě
- zachovávat lidové tradice a zvyky v moderním životě – prožíváním a oslavami např. posvícení, adventu a vánočních tradic, masopustu, vynášení Moreny, velikonočních tradic, reje čarodějnic...
- připravit dítě na vstup do základní školy – celoroční příprava dětí realizací Metody dobrého startu (příprava na správné čtení, psaní a počítání), prožitkové návštěvy základních škol (děti se účastní výuky)...

Naším přáním a snahou je „mateřská škola plná pohody“, radosti a dobré nálady.

Logo naší mateřské školy symbolizuje sněhobílou dětskou duši a ničím nepoznamenaný charakter, který je třeba rozvíjet s láskou.

Hlavní směry pro naplnění skutečnosti

Sociální prostředí mateřské školy

- rozvíjíme kulturu mateřské školy snahou o vytvoření prosociálního klimatu, materiálním vybavením, estetikou, pořádkem, modernizací apod.
- prostředí utváříme v trendu rodinného prostředí se zákoutími pro práci, hru i odpočinek se zřetelem na to, že i malé děti mají rády soukromí
- respektujeme individuální adaptační proces
- máme zájem o komunikaci se zákonnými zástupci, jejich názory, požadavky a připomínky v této oblasti

Výchova osobnosti dítěte

- vychováváme děti zdravé, veselé, všestranně informované a sebevědomé
- využíváme všech možností v denním programu přistupovat k dítěti individuálně
- máme zájem o spolupráci se zákonnými zástupci dítěte v oblasti jednotného působení rodiny a školy pro zdárný rozvoj vědomostí i dovedností dítěte

Podnětné prostředí pro děti

- děti mají volný přístup k hračkám, učebním pomůckám, výtvarnému materiálu, knihám atd.
- nepředkládáme dětem hotové poznatky, učíme děti objevovat, zkoušet, prožívat, klást otázky

- rozvíjíme zájem o knihy a komunikaci nad jejich obsahem a informacemi, které poskytují
- děti se podílí na estetice školy svými pracemi

Komunikace

- vzájemná komunikace by měla být laskavá, v případě potřeby důvěrná, aby dítě mělo u učitelky pocit bezpečí
- rozvíjíme základní prvky komunikace – naslouchání a sdělování
- v jednotlivých třídách stanovujeme vlastní pravidla spolužití a chování
- učíme děti řešit konflikty
- vedeme děti ke schopnosti prezentovat a obhajovat svou práci nebo vystoupení

Vzdělávání a výchova v plenéru (přírodě, exteriéru, pod širým nebem)

- možnou část vzdělávání a výchovy uskutečňujeme mimo budovu mateřské školy
- pořádáme výlety, víkendové akce v přírodě, jezdíme do školy v přírodě
- vytváříme tak základní návyky ke zdravému životnímu stylu a vztahu k přírodě

Vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají, směřují k naplňování cílových kompetencí – souborů předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince

Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto by předškolní vzdělávání mělo o jejich vytváření cíleně usilovat.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

V souladu s Rámcovým vzdělávacím programem předpokládáme, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné klíčové kompetence v následující úrovni:

1. Kompetence k učení dítěte ukončující předškolní vzdělávání

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
2. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
4. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

5. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
6. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů dítěte ukončující předškolní vzdělávání

1. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
2. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
3. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
4. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
5. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
6. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
7. chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
8. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní dítěte ukončující předškolní vzdělávání

1. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
2. dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
3. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
4. v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
5. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
6. průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
7. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
8. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální dítěte ukončující předškolní vzdělávání

1. samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
2. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
3. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
4. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
5. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
6. spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
7. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
8. je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
9. chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnostní a občanské dítěte ukončující předškolní vzdělávání

1. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
2. dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
3. odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
4. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
5. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
6. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
7. chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
8. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
9. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
10. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
11. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

12. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. Představuje kam směřovat a o co usilovat při tvorbě obsahu školního vzdělávacího programu.

Struktura vzdělávacího obsahu školního vzdělávacího programu

Vzdělávací obsah je tvořen šesti integrovanými bloky. Z časového hlediska odpovídá jeden integrovaný blok zpravidla jednomu až dvěma měsícům.

Integrované bloky nejsou specifikovány podle věkových skupin, konkrétní **dílčí** kompetence si určují učitelky v jednotlivých třídách podle struktury složení dětí ve třídě (rozumí se věkové složení, sociální složení, případná integrace apod.).

V integrovaném bloku je stručně charakterizován jeho obsah a cíle, které mají učitelkám usnadnit plánování a přípravu na práci.

Učitelky na třídách si samostatně volí tématické části, ve kterých dodržují společně plánované akce a lidové tradice.

Kromě integrovaných bloků se obsah vzdělávacího programu doplňuje pravidelným saunováním, metodou dobrého startu, předplaveckým výcvikem, pobyty v přírodě, pravidelnou spoluprací se základními školami a zařazováním částí projektů Šikulka a Pyramidáček.

Přehled integrovaných bloků

1. CESTA Z RODINY DO ŠKOLKY

- **adaptace** - odloučit se od rodiny, uvědomit a znát své místo v prostoru i ve skupině, vytvářet pocit jistoty, seznámit se s kolektivem, vytvářet kamarádské vztahy
- **pravidla** - vytvářet, znát, respektovat, vyjadřovat vlastní názory a myšlenky, učit se naslouchat
- **vztah k prostředí** - seznámit se s prostředím MŠ i jejím okolím
- **orientování se v čase** - seznámit se a dodržovat režim dne, učit se orientovat v kalendáři
- **zdravý životní styl** - vytvářet a dodržovat hygienické návyky, pěstovat kulturu stolování, používat správně lžičku, příbor, udržovat čistotu při stolování, rozvíjet samostatnost při sebeobsluze, uvědomovat si význam pohybu a správného zdravého dýchání, vést děti ke správnému držení těla, využití projektu - Šikulka chce být zdravý aneb má se rád 1,2

Akce: plavání předškoláků

Kompetence

- 3.1** - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- 4.1** - samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- 4.3** - dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- 5.12** - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- 5.8** - má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle:

- 5.1.6.** osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- 5.2.1.1** rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- 5.3.2** osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- 5.4.1** poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- 5.5.1** seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- 5.5.4.** pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy

- 5.1.10** - pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce,
 - znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- 5.1.12** - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
 - o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- 5.2.1.2** - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 5.2.1.3** - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- 5.2.1.4.** - naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
- 5.2.1.6** - porozumět slyšenému - zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej
- 5.2.1.8** - učit se nová slova a aktivně je používat
- 5.2.1.10** - sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- 5.2.1.15** - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- 5.3.2** - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 5.3.3** - bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- 5.3.4** - odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- 5.4.1** - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí - spolupracovat, spolupodílet se
 - přináležet k tomuto společenství
 - vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- 5.4.5** - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- 5.4.6** - adaptovat se na život ve škole
 - aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn
 - vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny
 - přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu
- 5.4.8** - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
 - ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- 5.5.1** - orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- 5.5.2** - zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují
 - chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- 5.5.3** - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
 - mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit - vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

5.5.4 - osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a využitelné pro další učení a životní praxi

5.5.10 - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklady vzdělávací nabídky

- lokomoční pohybové činnosti - chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, pohybové činnosti při pobytu venku
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- praktické používání věcí, které děti obklopují
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- činnosti směřující k ochraně zdraví – pozitivní účinky pohybu a sportu, zdravé výživy
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- společné diskuze, rozhovory – individuální a skupinová konverzace
- vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie
- komentování zážitků a aktivit
- společná setkávání, povídání
- aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí – společné hry
- aktivity podporující uvědomování kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří
- setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity podporující přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- poznávání a rozlišování symbolů
- spoluvytváření jasných pravidel soužití ve třídě
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech vysvětlit, jak se chránit
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí

2.CESTA DO ZAHRADY A NA POLE

- **podzim** - seznámit se s typickými znaky ročního období, pozorovat přírodu, všimnout si změn, poznávat a pojmenovávat barvy
- **ovoce, zelenina** - rozvíjet smyslové vnímání, vytvářet předmatematické představy – počet, hmotnost, velikost, tvar, množství, vytvářet představu o finanční gramotnosti, využití projektu - Šikulka 3 – Co zdravý prospívá
- **sklizeň** - poznávat a pojmenovávat nářadí, nástroje a seznámit se s jejich využitím, vytvářet povědomí o dopravních prostředcích na polích
- **vztah člověka k přírodě** - chránit životní prostředí, zvládat jednoduché úklidové práce
- **lidová tradice POSVÍCENÍ** - seznámit se s tradicí POSVÍCENÍ, sladit pohyb s rytmem a hudbou, napodobit pohyb podle vzoru a pokynu, používat rytmické nástroje, zapamatovat a vybavit si krátké texty, překonat ostych, rozpoznat a tvořit rým

Akce: Bramboriáda
Posvícení
Putování za švestkovou vůní

Kompetence

3.6 - průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

1.4 - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

1.3 má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

2.5 - zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

2.7 - chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

3.5 ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

5.5 má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

4.6 spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

Dílčí vzdělávací cíle

5.1.2 rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

- 5.1.3 rozvoj a užívání všech smyslů
- 5.1.5 osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- 5.1.8 vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- 5.2.3.3 rozvoj schopnosti sebeovládání
- 5.2.2.5 osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- 5.3.3 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- 5.3.1 seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- 5.4.7 vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k přírodě, k životu, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- 5.5.2 vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- 5.4.4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- 5.5.5 osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy

- 5.1.6 - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů - sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem
- 5.1.9 - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- 5.1.8 - zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- 5.1.3 - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 5.1.4 - vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- 5.1.5 - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 5.1.7 - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
 - zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem,
 - zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- 5.1.10 - pojmenovat části těla, některé orgány
 - znát jejich funkce
 - znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- 5.2.2.5 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
 - odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- 5.2.2.8 - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- 5.2.3.4 - ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

- 5.2.3.13** - prožívat a dětským způsobem projevovat soucit, radost, náklonnost
 - snažit se ovládat své afektivní chování - zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu
 takticky využívat
- 5.3.1** - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- 5.3.6** - chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný - jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, že osobní
- 5.4.13** - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické, či hudební představení a výtvarná díla, hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- 5.4.14** - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- 5.4.8** - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- 5.4.9** - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- 5.4.10** - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- 5.5.5** - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- 5.5.7** - všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.8** - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé - všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
 - přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- 5.5.3** - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
 - vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- 5.5.4** - osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- 5.5.9** - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat - všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklady vzdělávací nabídky

- smyslové a psychomotorické hry
- sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat
- činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků
- vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů - písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce
- činnosti zaměřené k seznamování se s číselnou řadou, číslicemi, základními geometrickými tvary, množstvím
- porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla
- orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky
- poznat více, stejně, méně, první, poslední
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- porozumět pravidlům vzájemného soužití a chování
- spolupodílení se na tvorbě pravidel
- kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě - příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě - příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- zdravotně zaměřené činnosti - vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení sebekontroly a sebeovládání
- hry se slovy, s rýmy
- spontánní hry s kamarády
- Povídaní o přátelství, kamarádství, o úctě ke stáří
- hry a činnosti, které vedou děti k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - mateřská škola, herní skupina
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování - zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce
- přípravy společných akcí zaměřených na tradice
- kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování
- praktické činnosti – pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami
- ekologicky zaměřené hry a aktivity
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

3. CESTA K RADOSTI

-Advent, Vánoce - seznámit se s tradicí adventu- symboly, zvyky, pranostiky, zapamatovat si krátký text- vybavit si ho, správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči, posilovat koncentraci pozornosti, zapojit se do kolektivních činností, spolupracovat, rozvíjet fantazii- vyjadřovat vlastní představy, tvořivě využívat přírodní a ostatní materiály

-Emoce - rozlišovat příjemné a nepříjemné prožitky – překonat ostych, strach, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, těšit se z hezkých a příjemných zážitků, pochopit funkci rodiny, odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých

-Nový rok – pochopit význam tříkrálové koledy, seznámit se a procvičovat měsíce v roce, rozlišovat typické znaky ročního období, experimentovat, řešit problémy pokusem a omylem, rozvíjet samostatnost vyjadřování nápadů a pocitů, zachytit myšlenku a reprodukovat příběh, vyhledávat slova protikladná

-zimní sporty- seznámit se s různými druhy sportů, sportovním vybavením, oblečením, zdokonalovat sebeobsluhu, procvičovat pohybové a konstruktivní dovednosti, dbát na prevence úrazů, hrát fair play

-lidské tělo – seznámit se s orgány, jejich funkcí, vnímat všemi smysly, vědět jak se chránit před nemocí, využití projektu - Šikulka chce být zdravý aneb má se rád 4,5

Akce: -Čertoviny

-Mikulášská nadílka

-Vánoční posezení s rodiči

-Vánoční nadílka

-Tři králové

-Zimní radovánky

Kompetence

3.2 dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

4.4 ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

5.11 ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

1.7 pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

1.6 - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2.4 - při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

3.7 - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4.7 - při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

5.2 - dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Dílčí vzdělávací cíle

5.1.4 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

5.1.7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

5.2.1.2 rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

5.2.3.4 rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

5.3.7 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

5.4.5 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5.5.7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

5.2.2.1 rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

5.2.2.2 rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

5.2.2.4 vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

5.2.2.5 osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

5.3.5 rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

5.4.4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

5.5.4 pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy

- 5.1.3 - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 5.1.5 - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 5.1.8 - zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
 - 5.2.1.1 - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - 5.2.1.5 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - 5.2.1.7 - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
 - 5.2.1.9 - naučit se z paměti krátké texty - reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
 - 5.2.1.14 - utvořit jednoduchý rým
- 5.2.3.8 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- 5.2.3.13 - prožívat a projevovat, co dítě cítí
 - snažit se ovládat své afektivní chování - zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu
- 5.2.3.15 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- 5.3.11 - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
 - chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti
 - mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc
- 5.3.12 - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- 5.3.13 - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci,
 - v případě potřeby požádat druhého o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- 5.4.13 - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat
 - sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení
 - hodnotit svoje zážitky - říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo
- 5.5.7 - všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.8 - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé - všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
 - přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- 5.1.8 - zvládnout sebeobsluhu, včetně hygienických návyků - dodržovat osobní hygienu, umět stolovat, postarat se o své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat
- 5.1.11 - rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
 - chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 5.1.12 - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví

- mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- 5.1.13** - mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- 5.2.2.1** - vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si
- 5.2.2.2** - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- 5.2.2.3** - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 5.2.2.4** - přemýšlet, vést jednoduché úvahy
 - vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- 5.2.2.5** - odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
- 5.2.2.6** - využívat zkušeností k učení
- 5.2.2.8** - chápat základní číselné a matematické pojmy umět je prakticky využívat
 - porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla
 - orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední
- 5.2.2.9** - chápat prostorové pojmy - vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi
 - chápat elementární časové pojmy teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok
 - orientovat se v prostoru i v rovině
 - částečně se orientovat v čase
- 5.2.2.12** - nalézat nová řešení
- 5.2.2.13** - vyjadřovat svou představivost a fantazii v konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických činnostech
- 5.3.1** - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče
 - překonat stud
 - komunikovat s dospělým vhodným způsobem, respektovat ho
- 5.3.2** - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 5.3.3** - přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- 5.3.4** - odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- 5.4.3** - chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- 5.4.4** - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 5.4.9** - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě

- vážit si práce a úsilí druhých

5.5.3 - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat

- mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit - vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

5.5.9 - mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka,

- uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

5.5.10 - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

- všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklady vzdělávací nabídky

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí – relaxace, muzikoterapie, prvky jógy
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů na téma období Adventu a Vánoc
- sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, veselí a pohodu
- sebekontrola a sebeovládání záporných emocí
- cvičení v projevování citů kladných
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- přípravy a realizace společných zábav a slavností – tradice Adventu, Vánoc
- činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické
- činnosti podporující tvořivost a nápaditost dítěte
- společná akce dětí a rodičů
- rozvíjení estetického vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének
- poznávání přírodního okolí – vycházky
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- Pohybové a sportovní činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové
- činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi
- , prevenci nemoci, nezdravých návyků – saunování, otužování
- pozorování běžných objektů a předmětů
- určování a pojmenovávání jejich vlastností - velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky
- práce s materiálem - třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- experimenty s materiálem a s předměty

smyslové hry

- činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti
- posilování koncentrace pozornosti
- hry zaměřené na tvořivost, představivost a fantazii
- aktivity výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické
- řešení myšlenkových i praktických problémů
- hledání různých možností a variant - labyrinty
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- činnosti zaměřené k chápání pojmů a osvojování poznatků
- činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, piktogramů, značek, symbolů, obrazců
- verbální i neverbální komunikační aktivity
- hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování - zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce
- činnosti zaměřené na poznávání mravních hodnot - dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost
- poučení o možných nebezpečných situacích a o tom, jak se chránit
- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě

4. CESTA ZA ZÁBAVOU

- **pohádky (jarní prázdniny)** – porozumět slyšenému, reprodukovat příběh, rozvíjet dovednost řečových schopností, pochopit dějovou posloupnost, orientovat se v řadě (první, poslední, uprostřed...), převyprávět příběh s vizuální i akustickou oporou, dokončit příběh podle vlastní fantazie

- **karneval** – zapojit se do společných akcí, umět se podřídit rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu, učit se chápat jednoduché hádanky a vtipy, umět spolupracovat, hledat společné řešení, upevňovat znalost barev

- **masopust** – seznámit se s tradicí masopustu, rozvíjet znalosti o řemeslech, seznámit se s hudebními nástroji a poznat je, rozvíjet rytmizaci s využitím Orffových nástrojů, poznat některé hudební znaky, rozlišovat zvuky a známé melodie, uvědomovat si společenské role (v rodině, ve skupině, v profesi), rozvíjet pracovní úkony

Akce:

- Masopustní veselice

- karneval

Kompetence

5.7 - chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

5.4 - chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

1.2 - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

4.5 - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Dílčí vzdělávací cíle

5.1.4 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

5.2.3.5 rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

5.2.3.7 získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

5.3.3 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

5.4.2 rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

5.5.5 osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

5.5.8 vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy

5.1.3 - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla

- sladit pohyb s rytmem a hudbou

5.1.5 - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

5.1.9 - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

5.2.3.2 - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

5.2.3.3 - rozhodovat o svých činnostech

5.2.3.5 - vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují

- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech

5.2.3.6 - uvědomovat si své silné i slabé stránky

5.2.3.12 - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky

- rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí

5.2.3.16 - zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou, dramatickou improvizací

5.3.6 - chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí

5.3.11 - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje

- chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti

- mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc

5.4.2 - pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

5.4.4 - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky

- respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

5.5.2 - zvládat běžné činnosti a požadavky, které se doma a v mateřské škole opakují,

- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

5.5.3 - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat

- mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit

- vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

5.5.4 - osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

5.5.8 - porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat

- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

5.5.10 - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat - všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklady vzdělávací nabídky

- lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skoky, lezení
- pracovní a sebeobslužné činnosti - postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- činnosti relaxační a odpočinkové – prvky jógy
- činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- cvičení v sebekontrolě a v sebeovládání
- aktivity podporující kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému
- činnosti, které vedou k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomoci, vyřešit vzájemný spor
- činnosti zaměřené na poznávání prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola
- spoluvytváření pravidel soužití ve třídě
- společné hry a skupinové aktivity - námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty
- přípravy a realizace společných zábav a slavností – masopust, karneval
- aktivity podporující u dítěte zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráci
- seznámení s mravními hodnotami - dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost
- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- poznávání přírody živé i neživé, přírodních jevů, rostlin, živočichů, krajiny, podnebí, počasí, ovzduší
- kognitivní činnosti - kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování
- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu,
- činnosti zaměřené na poznávání mravních hodnot - dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost

5. CESTA DO PŘÍRODY

- **roční období JARO** – rozlišovat typické znaky ročního období
- **rostliny** – vytvářet povědomí, že člověk a příroda se vzájemně ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí - sázet, přesazovat květiny, pečovat o stromy, pokojové rostliny, pojmenovávat květiny a stromy, seznámit se s léčivými rostlinami a tradicí upálení čarodějnic
- **zvířata** – poznat zvířata lesní, exotické i hospodářské a jejich mláďata, umět přiřadit ke zvířeti zvuk, který vydává, uvědomit si proč člověk daná zvířata chová, a co jejich chovem získává
- **země** – ucelovat si pomocí informačních médií (kniha, encyklopedie, mapa) pohled na Zemi v širším pojetí, dozvídat se, jak může pečovat o svou Zemi – ekologie, třídění odpadů, vyhledávat informace v knihách a tím si také upevňovat správné zacházení s knihou a význam knih (map, infor. letáčků) pro člověka
- **PŘÍPRAVA NA ZÁPIS DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY**

AKCE:

- Vynášení Moreny
- Velikonoce
- Rej čarodějnic
- Noc s Andersenem
- Statek

Kompetence

- 5.6** - zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- 3.3** - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- 5.1** - svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- 2.2** - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- 2.3** - problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- 1.1** - soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- 2.8** – nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- 5.3** - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Dílčí vzdělávací cíle:

- 5.1.5** osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

5.2.1.3 osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

5.3.6 rozvoj kooperativních dovedností

5.4.1 poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

5.5.7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

5.1.1 uvědomění si vlastního těla

5.2.2.3 posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

5.3.4 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

5.4.3 rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

5.5.2 vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

5.5.8 vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy

5.1.2 - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí

5.1.8 - zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky -starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat

5.1.9 - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

5.1.14 - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

5.2.1.16 - rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

5.2.1.17 - sledovat očima zleva doprava

5.2.1.18 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova

5.2.1.19 - poznat napsané své jméno

5.2.1.20 - projevovat zájem o knížky

- soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

5.3.7 - uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého

- obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor

- přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- 5.3.8** - spolupracovat s ostatními
- 5.3.9** - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti
 - dodržovat herní pravidla
- 5.4.5** - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- 5.4.6** - vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu
- 5.4.7** - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- 5.4.8** - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- 5.5.7** - všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- 5.5.8** - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé - všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
 - přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- 5.5.9** - mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka
 - uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- 5.1.1** - zachovávat správné držení těla
- 5.1.3** - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- 5.1.7** - ovládat koordinaci ruky a oka,
 - zvládat jemnou motoriku
 - zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem,
 - zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
 - zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- 5.2.2.6** - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- 5.3.5** - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- 5.3.10** - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- 5.3.11** - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
 - chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc
- 5.4.1** - zdravít známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn

- 5.4.3** - chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- 5.4.6** - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn
- vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu
 - spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- 5.5.5** - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- 5.5.6** - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru)

Příklady vzdělávací nabídky

- lokomoční pohybové činnosti – lezení, překonávání překážek, chůze, běh, skoky
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní činnosti v oblasti úklidu, úpravy prostředí - sázení rostlin, přesadba, péče o stromy, pokojové rostliny, úklid zahrady
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- řešení labyrintů, porovnávání, třídění předmětů podle stanovených pravidel
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky - noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika
- seznámení s různými ilustracemi i ilustrátory
- návštěva knihovny
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách – výroba vlastních knih
- každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro posílení přirozené adaptace dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě - příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období
- koordinace lokomoce v terénu
- procvičování různých poloh a pohybů těla

- zdravotně zaměřené činnosti
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů
- určování a pojmenovávání jejich vlastností - velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky, jejich charakteristických znaků a funkcí
- manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem - třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- aktivity podporující kamarádství, přátelství
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- společné hry, námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné činnosti, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností a tradic – Velikonoce, rej čarodějníc
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí - dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role
- osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí
- seznámení s domácími zvířaty a jejich mláďaty
- hry k poznávání a rozlišování zvuků zvířat
- seznámení s exotickými zvířaty

6. CESTA DO SVĚTA

- **rodina** - pojmenovat členy rodiny, získat poznatky o narození a růstu těla a jeho základních proměnách
- **národnosti, kultury** - uvědomovat si, že každý jsme jiný a že je to přirozené, získávat poznatky o existenci jiných zemí, národů, kultur a cizích jazycích
- **voda** - seznamovat s důležitostmi vody, učit se vodou šetřit, uvědomovat si rozdíl mezi slanou a sladkou vodou, seznámit se s vodní faunou a florou
- **doprava** - seznámit s dopravními značkami, a dopravními prostředky, znát a respektovat pravidla silničního provozu, světelné signály, orientovat se v prostoru, chovat se bezpečně a obezřetně v neznámém prostředí i při setkání s neznámými lidmi
- **vesmír** získávat základní poznatky o vesmíru a seznámit se s pojmy týkajícími se vzdálenějšího světa

Akce:

Den rodiny

Den dětí

Výlety do přírody

Rozloučení s předškoláky

Víkendový pobyt Višňovka

Poslední zvonění

Kompetence

3.8 - ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

2.6 - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

4.8 - je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5.10 - uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

4.9 – chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5.9 - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

2.1 - všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

1.5 - učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

3.4 - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

4.2 - uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Dílčí vzdělávací cíle

5.1.7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

5.2.3.4 rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

5.3.4 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

5.4.6. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

5.5.3 poznávání jiných kultur

5.1.2 rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

5.1.7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody

5.2.3.1 poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

5.3.7 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

5.4.3 rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

5.4.8 rozvoj společenského i estetického vkusu

5.5.6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy

5.1.10 - mít povědomí o těle a jeho vývoji – o narození, růstu těla a jeho proměnách

- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

5.1.11 - rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí

- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

5.2.3.8 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

5.2.3.13 - prožívat projevat, co cítí,

- snažit se ovládat své afektivní chování - zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu

5.3.5 - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

5.3.6 - chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí

5.3.10 - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem

- 5.3.11** - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
 - chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc
- 5.4.9** - chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- 5.4.11** - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
 - odmítat společensky nežádoucí chování - např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu
 - chránit se před nežádoucím chováním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům
- 5.4.13** - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
 - říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo
- 5.4.14** - vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- 5.5.6** - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný- jak svět přírody, tak i svět lidí
 - mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru

Očekávané výstupy

- 5.1.2** - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
 - zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí
 - zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí
- 5.1.5** - ovládat dechové svalstvo
- 5.1.7** - ovládat koordinaci ruky a oka
 - zvládat jemnou motoriku
 - zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- 5.1.11** - rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
 - chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 5.1.13** - mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc - kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem
- 5.2.3.2** - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- 5.2.3.5** - vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují
 - odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech

- 5.2.3.6 - uvědomovat si své silné i slabé stránky
- 5.2.3.8 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- 5.3.12 - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- 5.3.13 - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- 5.4.1 - zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
- 5.4.4 - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 5.4.6 - vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídít se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- 5.4.11 - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
 - odmítat společensky nežádoucí chování
- 5.4.12 - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami
- 5.4.12 - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik - kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin
- 5.5.9 - mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- 5.5.10 - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- 5.5.11 - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí - dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory

Příklady vzdělávací nabídky

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků
- povídání o důležitosti role matky v rodině
- správné zacházení s jednoduchými rytmickými nástroji
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi
- činnosti vedoucí k prevenci nemoci, nezdravých návyků (ŠIKULKA ŠPINAVÁ STUDÁNKA)
- činnosti rozvíjející poznatky o těle a jeho proměnách

- cvičení v sebekontrolě a v sebeovládání
 - aktivity podporující kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří
 - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
 - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
 - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění - výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení
 - podněty, ukázky, zkušenosti seznamující s poznatky o existenci jiných národů, zemí, kultur
 - zkoušet experimentovat
-
- lokomoční pohybové činnosti - chůze, běh, skoky a poskoky, lezení
 - nelokomoční pohybové činnosti - změny poloh a pohybů těla na místě
 - zdravotně zaměřené činnosti - vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení
 - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
 - činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
 - získávání poznatků o pozitivních účincích pohybu a sportu, zdravé výživy, pobytu v přírodě
 - činnosti relaxační a odpočinkové
 - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi
 - činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
 - činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
 - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
 - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
-
- společné hry a skupinové aktivity, námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné činnosti, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
 - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
 - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí - dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role
 - osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- hry a praktické činnosti směřující k prohlubování schopností chovat se bezpečně na chodníku i na ulici
- praktické činnosti vedoucí k procvičování reakcí na světelný signál
- pozorování stavu životního prostředí
- poznávání ekosystémů
- výlety do přírody
- návštěva dopravního hřiště
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

V PRŮBĚHU CELÉHO ROKU DBÁME:

- Vytvářet a upravovat pravidla
- Zdokonalovat a dodržovat hygienické návyky
- Vést děti k samostatnosti při sebeobsluze
- Učit se používat příbor, samostatně jíst, oblékat se
- Prohlubovat zásady slušného chování
- Vážít si a oceňovat práci druhých, odměnit vystoupení potleskem
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- Být tolerantní
- Využívat pokus, omyl a experiment
- Rozvíjet komunikační dovednosti, umět se vyjadřovat vlastními slovy, tvořit jednoduché věty, dbát na správnou výslovnost
- Umět se vyrovnat s neúspěchem
- Postarat se o své osobní věci

AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace je nástrojem hodnocení kvality školy a její konkurenceschopnosti a podkladem pro stanovení strategie školy – jejího poslání, cílů a úkolů.

Evaluační procesy ve škole

- **vnitřní systém hodnocení**, kterého se zúčastní pedagogové i ostatní zaměstnanci školy, mohou se ho zúčastnit i děti
- **vnější systém hodnocení** ze strany zákonných zástupců, zástupců zřizovatele, pedagogických odborníků včetně České školní inspekce

Oblasti vlastního hodnocení

- podmínky předškolního vzdělávání, řízení školy, zaměstnanců školy, odborný růst pedagogických pracovníků a spolupráce se zákonnými zástupci
- procesy – průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a finančním zdrojům

Oblasti, kriteria a nástroje vlastního hodnocení školy

Oblasti hodnocení	Kriteria hodnocení	Nástroje hodnocení	Četnost a časový rozvrh	Hodnotitel
Podmínky předškolního vzdělávání	1. věcné podmínky	dotazník	1 x ročně	pedagogové
	2. životospráva	pozorování	průběžně	všichni zaměstnanci
	3. psychosociální podmínky	rozhovory	průběžně	všichni zaměstnanci
	4. organizace	porady	2 x ročně všechna pracoviště společně	pedagogové
	5. řízení MŠ	(pro všech 7 částí)		
	6. personální a pedagogické zajištění			
	7. spoluúčast rodičů			
Procesy – průběh vzdělávání	Soulad ŠVP s RVP PV	Porovnávání dokumentů	1 x ročně	ředitelka
	Soulad TVP s ŠVP	kontrola plánování	2 x ročně	ředitelka, zástupkyně
	Plnění dílčích cílů RVP PV všech vzdělávacích oblastí	hospitace evaluace tematické části tematického celku	2 x ročně 1 x týdně 1x měsíčně	ředitelka, zástupkyně ředitelky pedagogové pedagogové
	Sebehodnocení pedagoga	dotazník	nepravidelně	pedagogové
Výsledky vzdělávání	Naplnění vlastního cíle stanoveného pro danou skupinu dětí	dotazník	1 x ročně	pedagogové
	Zvládnutí	záznam o pozorování	3 x ročně	pedagogové

	očekávaných výstupů	dítěte		
	Míra dosažení klíčových kompetencí před vstupem do ZŠ	práce dětí pozorování zkouška znalostí předškolních dětí	3 x ročně průběžně 2 x ročně	pedagogové všichni zaměstnanci pedagogové
	a OŠD		3 x ročně	pedagogové
Řízení školy	Profesní složení pedagogického sboru	Doklady o dosaženém vzdělání	průběžně	ředitelka
	Zajištění provozu MŠ ostatními pracovníky (ŠJ, ostatní provoz)	Normativní počty zaměstnanců	průběžně	ředitelka, zástupkyně ředitelky
	Naplněnost MŠ	Aktuální počty dětí	průběžně	ředitelka, zástupkyně ředitelky
Odborný růst pedagogických pracovníků	Získávání, zvyšování kvalifikace	Doklady o studiu	aktuálně	ředitelka
	Prohlubování kvalifikace	Kontrola využití nabídky DVPP	2 x ročně	zástupkyně řed.
Ekonomické zajištění chodu školy				
- státní rozpočet	výše přímých nákladů	rozbor rozpočtu	4 x ročně	ředitelka
- rozp. zřizovatele	Výše příspěvku na provoz	rozbor rozpočtu	4 x ročně	ředitelka
- ostatní zdroje	Výš darů, účelových prostředků,...	kontrola účtu	2 x ročně	ředitelka

Techniky a metody evaluace

- rozhovor
- diskuse
- porady
- pozorování
- hospitace
- záznamy o dětech
- dotazníky
- anketa
- portfolio dítěte
- hodnotící zprávy

